

**PLATA
FORMA
PER LA
LLENGUA**

PLATAFORMA PER LA LLENGUA

L'acompliment de la Llei en l'ús del català en l'etiquetatge dels productes amb segell ecològic del Consell Català de la Producció Agrària Ecològica (tardor 2007)

Barcelona 2007

**L'acompliment de la Llei en l'ús del català en
l'etiquetatge dels productes amb segell ecològic
del Consell Català de la Producció Agrària
Ecològica
(tardor 2007)**

Realització de l'estudi: Carolina Martínez
Col·laboradors: Bernat Gasull, Gemma Ponsa.
Plataforma per la Llengua

Diputació 276, planta baixa
08009 Barcelona
A/e. info@plataforma-llengua.cat
www.plataforma-llengua.cat

Sumari

1. Introducció: els productes ecològics a Catalunya, àmbit de l'estudi i aplicació de la Llei en els productes amb segell de qualitat ecològic català	3
1.1 Els productes ecològics al nostre país	3
1.2. L'obligatorietat d'etiquetar en català els productes amb segell de qualitat ecològica de Catalunya	4
1.3. L'Àmbit de l'estudi	7
2. Metodologia i dades de la mostra	8
2.1. Metodologia	8
2.2. Dades de la mostra	11
3. L'ús de les llengües en l'etiquetatge dels productes catalans amb segell de qualitat ecològica	14
3.1. Dades generals sobre la situació del català en l'etiquetatge dels productes catalans amb denominació de qualitat ecològica	14
3.2. L'acompliment de la Llei en els productes amb denominació de qualitat ecològics de Catalunya.	19
3.3 L'acompliment de la llei en els productes catalans amb altres denominacions	23
3.4 Principals empreses productores i l'ús del català en els seus productes	24
3.5 El català als web	28
4. Conclusions	29
5. Annex	32
5.1. Establiments visitats	32
5.2. Full d'observacions	33

1. Introducció: els productes ecològics a Catalunya, àmbit de l'estudi i aplicació de la Llei en els productes amb segell de qualitat ecològic català

1.1 Els productes ecològics al nostre país

La producció ecològica, denominada també biològica o orgànica, és un sistema de producció i elaboració de productes agraris de forma natural, és a dir, sense la utilització de productes externs a la terra com serien els productes químics. El seu objectiu és l'obtenció de productes de manera natural i amb màxima qualitat.

Els productes agraris ecològics no contenen residus de productes químics de síntesi (hormones, herbicides, adobs químics, etc.) ja que el seu ús està restringit. Per tant, aquest tipus d'agricultura és una producció agrària respectuosa amb el medi ambient i amb la salut de les persones.

La certificació és necessària per tal de garantir que el sistema de producció ecològic dels aliments arribi al consumidor amb les màximes garanties. Tant el sistema de producció i elaboració com el sistema de control és comú a tots els països d'Europa i està regulat pel Reglament (CEE) 2092/91. A més a més, la Comissió Europea publica cada any una llista amb els organismes autoritzats per realitzar el control i la certificació dels productes ecològics.

A Catalunya l'òrgan encarregat de certificar i auditar els productes agroalimentaris ecològics del nostre territori és el Consell Català de la Producció Agrària Ecològica (CCPAE) i és sobre els productes certificats per aquest òrgan que hem elaborat l'estudi. El CCPAE és una corporació de dret públic amb personalitat jurídica pròpia. Aquest òrgan està tutelat pel Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural de la Generalitat de Catalunya. Per això, el Consell Català de la Producció Agrària Ecològica (CCPAE) realitza controls exhaustius als operadors mitjançant auditories dels sistemes de producció i elaboració, i pren mostres dels productes per ser analitzats. D'aquesta manera es garanteix que aquests productes no han estat contaminats amb pesticides ni transgènics.

Catalunya ha estat pionera, a nivell espanyol, en la introducció i el desenvolupament de la producció ecològica. Aquesta producció ha experimentat en els darrers quinze anys un

PLATAFORMA PER LA LLENGUA

L'acompliment de la Llei en l'ús del català en l'etiquetatge dels productes amb segell ecològic

notable creixement i s'ha multiplicat per deu la superfície certificada i per cinc el nombre d'empreses elaboradores de productes ecològics¹.

---

¹ Dades extretes del web del CCPAE: <http://www.ccpae.org/estadistiques.php>

1.2. L'obligatorietat d'etiquetar en català els productes amb segell de qualitat ecològica de Catalunya

Aquest estudi s'emmarca en el seguiment que la Plataforma per la Llengua, amb el suport del Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural, ha anat fent en l'acompliment per part dels productors de l'article 34.2 de la Llei 1/1998 de política lingüística aprovada pel Parlament de Catalunya. En estudis precedents, i de manera força conclusiva en l'estudi *La llengua catalana en l'etiquetatge dels arrossos catalans* (desembre 2006) i en l'estudi *L'acompliment de l'article 34.2 de la Llei 1/1998 de política lingüística en vins i caves (1998-2005)*, la Plataforma per la Llengua es va centrar en l'afectació de la Llei pel que fa als vins i caves catalans de denominació d'origen distribuïts en l'àmbit territorial català i en els arrossos també amb denominació d'origen distribuïts igualment pel territori.

Cal recordar que l'esmentat article obliga a les empreses que distribueixen aquests tipus de productes a Catalunya d'etiquetar la totalitat de la informació de l'etiquetatge (etiquetes i contraetiquetes) com a mínim en català:

Llei 1/1998, de 7 de gener (DOGC 2553, del 9, i BOE 36, d'11 de febrer), de política lingüística, de la Generalitat de Catalunya

CAPÍTOL V.- L'Activitat socioeconòmica

Article 34: La informació a les persones consumidores i usuàries

(...)

2. Les dades obligatòries i les informacions voluntàries addicionals que figuren en l'etiquetatge de productes catalans que gaudeixen de denominació d'origen, de denominació comarcal o de denominació de qualitat i dels productes artesanals que es distribueixen en l'àmbit territorial de Catalunya han d'ésser necessàriament, com a mínim, en català.

D'altra banda, segons la mateixa llei els límits per aconseguir-la ja han estat excedits: l'any 2000 per a les empreses i entitats afectades, i l'any 2003 per als empresaris i empresàries autònoms:

Disposicions transitòries.

Segona. L'adaptació empresarial

- 1. Les empreses i entitats afectades per aquesta Llei tenen un termini de dos anys per a adaptar-se al que disposen l'article 15 i les disposicions del capítol V. Aquest termini és de cinc anys per als empresaris i empresàries autònoms.*

2. *En un termini de cinc anys o, si és superior, el que resulti de la data de caducitat, poden continuar en el mercat els productes i els serveis a què fa referència l'article 34 sense complir les normes lingüístiques relatives a l'etiquetatge.*

El seguiment en el sector vinícola va denotar una evolució creixent de l'acompliment de la Llei, per bé que tardana respecte als terminis dictaminats. Això ha permès tenir una visió força objectiva de la situació en vins i caves catalans amb canvis molt positius, fins i tot anant més enllà dels que són estrictament productes de denominació d'origen o amb denominacions de qualitat. Tanmateix, cal tenir present que, més enllà del sector dels vins i caves i del sector dels arrossos, no hi hagut cap estudi concret sobre l'acompliment de la llei en la resta de productes afectats pel punt 2 de l'article 34 de la Llei 1/1998 de política lingüística. Recordem que segons aquest article tots els productes catalans amb denominació d'origen, denominació comarcal, denominació de qualitat o productes artesanals que es distribueixen en l'àmbit territorial de Catalunya han d'estar etiquetats necessàriament, com a mínim, en català. Bona part d'aquests productes estan inclosos en la Llei 14/2003, de 13 de juny, de qualitat agroalimentària, i en el Decret 285/2006, de 4 de juliol, pel qual es desenvolupa la Llei 14/2003, de qualitat agroalimentària. La Llei 14/2003 versa sobre tots els productes amb denominacions de qualitat exceptuant els vins i caves, tal com es descriu en el punt a. sobre l'objecte de la Llei:

- a. *Regular els distintius d'origen i qualitat dels productes agroalimentaris, exceptuant-ne els productes regulats per la Llei 15/2002, del 27 de juny, d'ordenació vitivinícola del 14/2003, de 13 de juny, de qualitat agroalimentària.*

Així mateix tipifica com a infracció la incorrecció de l'etiquetatge obligatori. Atès que la plena presència de la llengua catalana en totes les informacions forma part d'aquest etiquetatge obligatori, és objecte doncs de sanció. L'article 40 sobre identificació dels productes ho deixa ben clar:

1. *Els productes agroalimentaris o les matèries i els elements per a la producció i la comercialització agroalimentàries acabats que són susceptibles d'ésser comercialitzats amb destinació als receptors o els consumidors finals han d'anar identificats convenientment mitjançant l'etiquetatge reglamentari.*

L'article 53 tipifica les infraccions en lleus, greus i molt greus. En el cas de la llengua de l'etiquetatge, en el punt 2. g) i 3. o) es consideraria com a omissió d'unes dades obligatòries si la informació no és en català:

2. *Són infraccions lleus:*

g) Cometre inexactituds, errades o omissions en les dades o les informacions en l'etiquetatge, els documents d'acompanyament, els documents comercials, els registres, la retolació, la presentació i l'embalatge dels productes agroalimentaris o de les matèries i els elements per a la producció i la comercialització agroalimentàries si aquestes inexactituds, errades o omissions no es refereixen a indicacions obligatòries o no afecten la naturalesa, la identitat, la qualitat, les característiques, la composició, la procedència o l'origen.

3. Són infraccions greus

o) Cometre inexactituds, errades o omissions de dades o d'informacions en l'etiquetatge, els documents d'acompanyament, els documents comercials, els registres, la retolació, la presentació i els embalatges, si aquestes inexactituds, errades o omissions es refereixen a indicacions obligatòries.

El règim sancionador està recolzat així mateix per la Llei 1/1990, del 8 de gener, sobre la disciplina del mercat i de defensa dels consumidors i dels usuaris. En l'article 5, sobre les infraccions en matèria de normalització, documentació i condicions de venda i en matèria de subministrament o de prestació de serveis en el punt d) s'especifica

d) L'incompliment de les disposicions que regulen el mercat, l'etiquetatge i l'envasament de productes, la publicitat sobre béns i serveis i els preus d'aquests.

Pel que fa al tipus de productes sotmesos a la Llei, i per tant a l'etiquetatge obligatori de totes les informacions n'esmentem les següents denominacions de qualitat, (esmentades en la Llei 14/2003, de 13 de juny, de qualitat agroalimentària, i en el Decret 285/2006, de 4 de juliol, pel qual es desenvolupa la Llei 14/2003, de 13 de juny, de qualitat agroalimentària): denominacions d'origen protegides i indicacions geogràfiques protegides, denominacions geogràfiques i especialitats tradicionals garantides, la marca de qualitat alimentària (Marca Q), artesania alimentària i producció agroalimentària ecològica (PAE).

Aquest estudi vol centrar-se en l'acompliment de la Llei dels productes amb l'altra denominació de qualitat, la Producció agroalimentària ecològica (PAE), on el distintiu està avalat pel Consell Català de la Producció Agrària Ecològica (CCPAE).

1.3. L'Àmbit de l'estudi

Com ja s'ha anat mostrant, a títol de conclusió, podem dir que el present estudi se centra en els productes amb denominació de qualitat de la Producció Agroalimentària Ecològica, on el distintiu està avalat pel Consell Català de la Producció Agrària Ecològica (CCPAE). D'aquests observarem si els productes seleccionats (amb el segell CCPAE) compleixen les obligacions de l'article 34 de la Llei 1/1998 de política lingüística.

2. Metodologia i dades de la mostra

2.1. Metodologia

Com ja s'ha dit, la pretensió de l'estudi és avaluar l'ús del català en l'etiquetatge dels productes ecològics que es produeixen i distribueixen en el territori català i que, per tant, estan dotats del segell del Consell Català de Producció Agrària Ecològica (CCPAE). A la vegada, s'avaluarà l'acompliment de la legislació.

La metodologia de treball s'ha fet en dues vessants. D'una banda, s'ha fet una recerca bibliogràfica sobre el sector dels productes agraris ecològics. De l'altra, s'han seleccionat prèviament unes empreses distribuïdores segons la seva presència en el territori català per a, posteriorment, realitzar diverses observacions de productes en els establiments d'aquestes empreses. La mostra s'ha basat en les dues empreses d'àmplia distribució de productes ecològics existents a Catalunya que són Veritas i Santiveri. S'han triat aquestes cadenes ja que són els centres de distribució quasi específica de productes ecològics amb més presència a tot el territori català. Fent l'observació en aquests establiments, i no en botigues concretes o altres tipus de supermercats, segurament garantim que la mostra ha estat el més àmplia i representativa possible ja que aquests establiments i els seus productes els podem trobar en tot el territori català.

Les observacions s'han realitzat en l'àmbit metropolità de Barcelona al llarg del mes de desembre.

L'observació ha consistit en anar a la superfície i mirar les característiques de l'etiqueta de cada producte omplint així una fitxa d'observació que podem veure a la taula 10 de l'annex.

En aquests establiments (dos per cadena, exposats a l'annex), s'ha observat la totalitat de productes agroalimentaris on en el paquet constava el segell del CCPAE. En el full d'observació s'anotava per a cada producte:

- Data d'observació
- Establiment
- Adreça de l'establiment
- Marca del producte
- Nom del producte i tipus de producte (inclosos el pes de contingut i tipus d'embalatge ja que en l'estudi s'inclouen tots els tipus d'envàs)

- Productor
- Idiomes presents en l'etiquetatge i el tipus d'informació que hi havia en cada idioma
- Si tenia alguna denominació de qualitat, denominació d'origen protegida o algun altre segell inclòs en l'àmbit d'afectació de la Llei, i el nom i tipus d'aquest segell.
- Altres observacions sobre l'ús de les llengües en l'etiquetatge o embalatge del producte.

Finalment, hem ajuntat tots els productes trobats en diferents grups segons el tipus de producte. En concret hem elaborat 15 grups segons si eren:

- Fruits secs
- Llegums
- Arròs
- Farines
- Postres làctiques i de soja
- Formatges i llets
- Mel
- Cereals esmorzar
- Vins i caves
- Olis i vinagres
- Pastes
- Menjars preparats
- Conserves
- Suc de fruites
- Altres productes

Els resultats que hem volgut obtenir amb les dades del treball de camp sobre l'ús del català i altres llengües en els productes catalans amb segells de qualitat ecològics han estat:

- L'ús de les llengües en l'etiquetatge dels productes catalans amb segells de qualitat ecològics (CCPAE)
- L'acompliment de la legislació en els productes catalans amb segell de qualitat específic del CCPAE

Com hem explicat, l'observació de la mostra s'ha realitzat en les dues cadenes de superfícies distribuïdores de productes ecològics amb segell CCPAE més significatives que podem trobar al llarg del territori català: Veritas i Santiveri. Per aquest motiu, passem a presentar aquestes dues superfícies. En l'annex es pot veure quins han estat els 4 establiments observats en concret.

Santiveri (santiveri.es)

Va ser creat l'any 1885 amb la intenció d'introduir el concepte de l'alimentació sana i natural en un punt de la història on els concepte d'alimentació sana-dietètica no estava gens introduït. Com es pot observar al seu web, avui dia podem trobar franquícies per tot el territori espanyol i amb punts de distribució en tot el món. A Catalunya contenen amb més de 40 botigues. Els productes que podem trobar a Santiveri són els anomenats de marca blanca, és a dir, marca Santiveri, i d'altres marques. Aquesta superfície també distribueix productes dietètics i per a la salut que no tenen perquè ser ecològics. Nosaltres només hem observat aquells que eren ecològics i amb denominació de qualitat de Catalunya.

Veritas (veritas.es)

Veritas va ser creat l'any 2002 amb la intenció de ser un punt de distribució de productes certificats que provenen de l'agricultura i ramaderia ecològiques. Disposa de la seva pròpia marca blanca a la vegada que també ven productes d'altres fabricants. La seva política és la venda de productes ecològics. Veritas es distribueix en el territori català i podem trobar en total 13 franquícies on es distribueixen productes ecològics. En concret, només distribueixen productes ecològics (tant amb segell CCPAE com amb altres segells de fora de Catalunya).

2.2. Dades de la mostra

En les observacions del treball de camp realitzat s'han trobat 204 productes agroalimentaris diferents amb el segell de qualitat específic del CCPAE. Aquests aliments pertanyien a 23 productors. Voldríem destacar a la taula que hi ha 2 productors com són Albet i Noya i BioSpirit que tenen més d'una marca.

Taula 1: Productors de marques de productes amb segell de qualitat específic del CCPAE

Productor	Marca	Nombre de productes per productor	% sobre el total
Aceites Borges Pont S.A	Borges	2	1%
Albet i Noya	Albet i Noya, Can Vendrell	4	2%
Biocop. Productos biológicos	Biocop	22	11%
Bionsan S.L.	Biogoret	2	1%
BioSpirit S.L.	Muso, Luz de Vida	31	15%
Bodegas Roquera S.A.	Mas de Bellvís	1	0%
Cal Valls	Cal Valls	22	11%
Castell d'Age S.A.	Castell d'Age	1	0%
Cavas Servisa	Okhre Natur	3	1%
Ecoaliment S.L.	Aliment Vegetal	4	2%
Frit Ravich S.L.	Frit Ravich	2	1%
Fruit nature sat	Fruit Nature	1	0%
General dietética S.L.	Paloma Blanca	5	2%
Integral Artesans	Integral Artesans	7	3%
Làctics Casanueva S.L.	Artelac	4	2%
Marrugat S.A.	Pinord Natura	4	2%
Mas Claperol	Mas Claperol	8	4%
Mielar	Mielar	1	0%
Productes el Moinaès S.L.	Nadolç	12	6%
Sorribas S.A.	Biogra	6	3%
Tomàs Grau Sastre	Paphel.Lladó	2	1%
Vegetalia S.L.	Vegetalia	22	11%
Veritas	Marca Blanca	38	19%
Total		204	100%

A continuació presentem la taula resum amb el nombre de productes observats a l'estudi i els productors corresponents. Recordem que, com s'ha avançat a la metodologia, s'ha agrupat per temes el total de productes observats per facilitar-ne l'anàlisi:

Taula 2. Productors de marques de productes amb segell de qualitat específic del CCPAE relacionats amb els productes elaborats.

Producte	Productors	Nombre de productes trobats	% nombre productes trobats
Fruits secs	Biocop. Productos biológicos S.A., Frit Ravich S.L., Veritas, BioSpirit SL.	10	5%
Llegums	BioSpirit SL., Biocop. Productos biológicos	5	2%
Arròs	Sorribas S.A., Biocop. Productos biológicos, Veritas, Ecoaliment S.L., BioSpirit SL.,	20	10%
Farines	BioSpirit SL., Vegetalia S.L.	6	3%
Postres làctiques i de soja	Productes el Moinaès S.L., Tomàs Grau Sastre, Mas Claperol	25	12%
Formatges i llets	Làctics Casanueva S.L., Tomàs Grau Sastre	5	2%
Mel	General dietética S.L., Mielar	6	3%
Cereals esmorzar	BioSpirit SL., Biocop. Productos biológicos	7	3%
Vins i caves	Albet i Noya, Cavas Servisa, Marrugat S.A., Bodegas Roquera S.A.,	16	8%
Olis i vinagres	Aceites Borges Pont S.A, Veritas, Fruit Nature sat, Biocop. Productos biológicos S.A., Bionsan SL.	14	7%
Pastes	Veritas, Vegetalia, Biocop. Productos biológicos S.A.	10	5%
Menjars preparats	Integral Artesans, Veritas, Vegetalia,	9	4%
Conserves	Cal Valls	11	5%
Sucs de fruites	Cal Valls	10	5%
Altres productes	Integral Artesans, BioSpirit SL., Vegetalia, Biocop. Productos biológicos S.A., Veritas, Cal Valls, Ecoaliments SL.	50	25%
Total		204	100%

Els productes amb més varietat són les postres làctiques i de soja (amb 25 productes) i els arrossos (amb 20 productes). Això és conseqüència de la gran varietat de postres (principalment iogurts) que podem trobar en el mercat, ja que partint de la base natural

se'n poden elaborar de diferents sabors (maduixa, llimona) i tipus (desnatat o no). També volem destacar que, com veurem més endavant, tots els vins observats en l'estudi tenen a més denominació d'origen del Penedès o de Catalunya.

3. L'ús de les llengües en l'etiquetatge dels productes catalans amb segell de qualitat ecològica

3.1. Dades generals sobre la situació de l'etiquetatge dels productes catalans amb denominació de qualitat ecològica.

Si ens basem en tots els productes observats a la mostra podem dir que l'idioma més emprat en l'empresa catalana a l'hora d'etiquetar els seus productes és el castellà (entès com a emprat de manera generalitzada en la informació de l'etiqueta), present en un 91%. En segon lloc apareix el català amb una presència del 26%. I molt més enrere estarien els productes etiquetats en altres llengües com l'anglès que el trobem en un 6% dels productes de la mostra o altres llengües que representarien l'1%. Per tant, observem que mentre el castellà es troba en quasi tots els productes ecològics amb denominació de qualitat catalana, el català només es troba en un 26%.

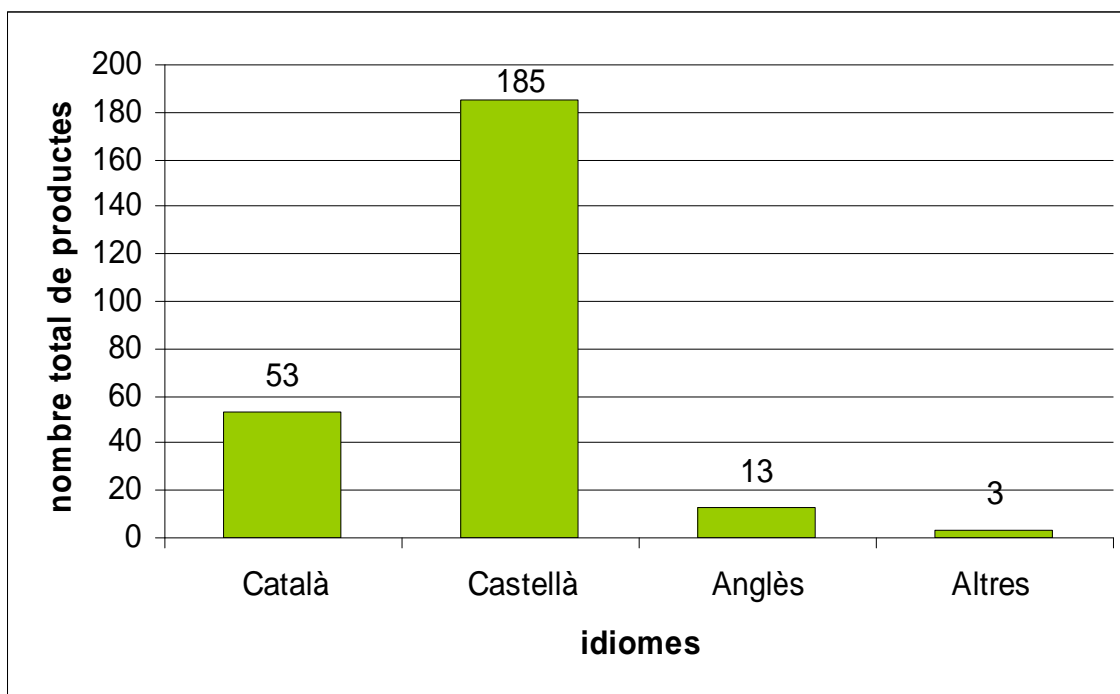
Taula 3: Idiomes de l'etiquetatge segons productes trobats

Idiomes etiqueta	Nombre total de productes	% nombre de productes
Català	53	26%
Castellà	185	91%
Anglès	13	6%
Altres	3	1%
Total productes	204	100%

A continuació presentem el gràfic on la presència del català es pot veure d'una manera més representativa.

Gràfic 1: Idiomes de l'etiquetatge segons productes trobats

Si passem a fixar-nos en el comportament de cada grup empresarial segons els productes trobats, podem fer una classificació per empreses segons si utilitzen o no el català en l'etiquetatge. Així ho hem presentat a la taula 4. En aquesta taula hem distingit segons si etiqueten en català o no i quin comportament presenten aquestes etiquetes. És a dir, si només estan en una llengua o en més d'una. També hem cregut oportú separar dos casos concrets: la marca blanca Veritas, ja que, segons el producte, l'etiquetatge és en català o no. I la marca "Cal Valls" ja que aquesta empresa només posa en català el nom del producte.

Taula 4 Idiomes emprats segons els grups empresarials

Idiomes emprats		Grups de productors
Etiqueten en català	Etiquetatge només en català	Tomas Grau Sastre, Mas Claperol, Albet i Noya, Bodegas Roquera SA., Fruit Natures at, Integral Artesans
	Etiquetatge en català i castellà	Productes el Moianès, Cavas Servisa, Làctics Casanueva
	Etiquetatge en català, castellà i anglès	Marrugat
No etiqueten en català	Etiquetatge en castellà	Biocop. Productos ecológicos, Bionsan, BioSpirit, Frit Ravich, Sorribas, Vegetalia, Aceites Borges Pont, Mielar
	Etiquetatge en castellà i altres idiomes que no són el català	Ecoaliments, General dietètica, Castell d'Age
Etiqueten algun producte en català	Segons quin sigui el producte	Veritas
Etiqueten parcialment en català	Alguna paraula en català	"Cal Valls"

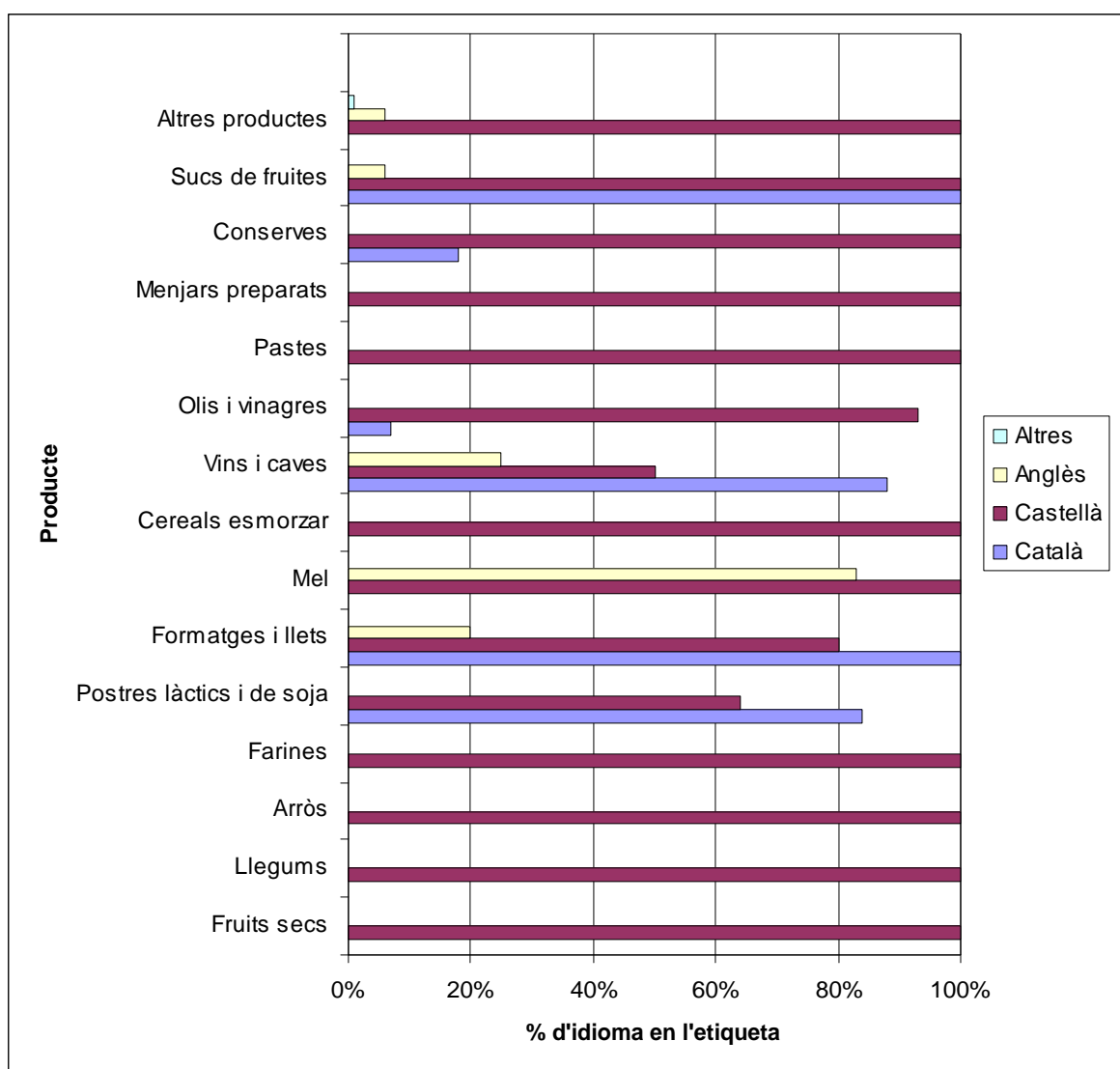
En la taula 5 el que hem fet ha estat desglossar la taula 3 especificant els productes utilitzats a l'estudi i l'ús dels idiomes que tenen les seves etiquetes en cada producte. Com ja s'ha pogut observar en anterioritat, l'ús del castellà és molt més comú que el del català. Voldríem destacar, a més, el cas de la mel i del grup dels *altres productes*, on no hi ha ni un sol producte etiquetat en català i en canvi sí que apareix l'anglès o altres llengües com el francès, l'alemany o el portuguès que no són obligatòries per llei.

Taula 5 Idiomes emprats en les etiquetes segons els productes observats

Producte	Idiomes							
	Català		Castellà		Anglès		Altres	
Fruits secs	0	0%	10	100%	0	0%	0	0%
Llegums	0	0%	5	100%	0	0%	0	0%
Arròs	0	0%	20	100%	0	0%	0	0%
Farines	0	0%	6	100%	0	0%	0	0%
Postres làctiques i de soja	21	84%	16	64%	0	0%	0	0%
Formatges i llets	5	100%	4	80%	1	20%	0	0%
Mel	0	0%	6	100%	5	83%	0	0%
Cereals esmorzar	0	0%	7	100%	0	0%	0	0%
Vins i caves	14	88%	8	50%	4	25%	0	0%
Olis i vinagres	1	7%	13	93%	0	0%	0	0%
Pastes	0	0%	10	100%	0	0%	0	0%
Menjars preparats	0	0%	9	100%	0	0%	0	0%
Conserves	2	18%	11	100%	0	0%	0	0%
Sucs de fruites	10	100%	10	100%	0	0%	0	0%
Altres productes	0	0%	50	100%	3	6%	3	6%
Totals	53	26%	185	91%	13	6%	3	1%

A continuació presentem el gràfic 2 elaborat a partir de la taula 5 per poder veure d'una forma més visual els resultats obtinguts. El gràfic està fet sobre els % que representa la llengua utilitzada en cada producte sobre el total de productes. Aquí es veu ràpidament com el català no té una presència molt elevada en certs productes com són els menjars preparats, pastes, cereals, etc. En canvi, sí que té una presència molt més elevada en els vins i caves, els formatges i les postres làctiques.

Gràfic 2: % sobre el total d'idiomes emprats segons els productes observats

3.2. L'acompliment de la llei en els productes amb denominació de qualitat ecològics de Catalunya.

En aquest apartat analitzarem l'acompliment de la Llei 1/1998 de política lingüística pel que fa a l'obligatorietat d'etiquetar en català com a mínim tota la informació dels productes amb segell de qualitat agroalimentària ecològica. Recordem que aquest segell l'atorga el Consell Català de la Producció Agrària Ecològica (CCPAE).

Com es pot preveure de la descripció de l'apartat anterior, el català no sempre està present en aquest tipus d'etiquetatge. En la taula 6, diferenciem les empreses que compleixen la Llei de les que no ho fan. Així, podem observar com grans empreses productores, com per exemple Biocop, BioSpirit i Vegetalia amb productes molt variats (mostra d'això és la taula 2 on descrivíem cada grup de productes i les productores corresponents) no compleixen la Llei d'etiquetar i oferir els seus productes amb segell CCPAE en català. En canvi, empreses elaboradores amb productes més concrets, com són Mas Claperol i Productes el Moianès, que elaboren per exemple làctics, sí compleixen la Llei.

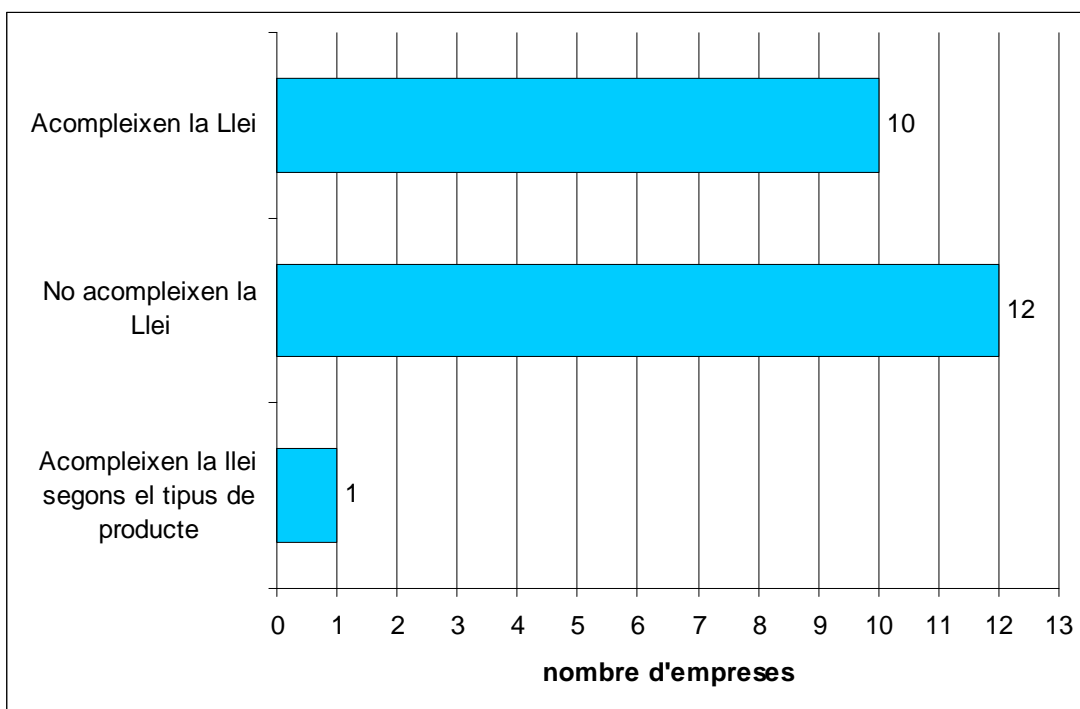
Per últim, hem cregut important destacar el paper de Veritas, aquesta marca blanca sobta quant a l'etiquetatge perquè l'acompliment de la Llei depèn del tipus de producte, és a dir, a partir de l'observació de la mostra hem vist com, en el cas dels vins d'aquesta marca blanca, aquests sí estaven etiquetats en català. En canvi, si mirem la resta de productes, com són arrossos, iogurts, pastes, etc. no compleixen la Llei.

Taula 6 *Empreses que compleixen o no la Llei*

Empreses que compleixen la llei	Tomas Grau Sastre, Mas Claperol, Albet i Noya, Bodegas Roquera SA., Fruit Natures at, Integral Artesans, Productes el Moianès, Cavas Servisa, Làctics Casanueva, Marrugat
Empreses que no compleixen la llei	Biocop. Productos ecológicos, Bionsan, BioSpirit, Frit Ravich, Sorribas, Vegetalia, Aceites Borges Pont, Mielar, Ecoaliments, General dietètica, Castell d'Age, Cal Valls
Acompleixen la llei segons el tipus producte	Veritas(compleix la llei només en les etiquetes dels vins)

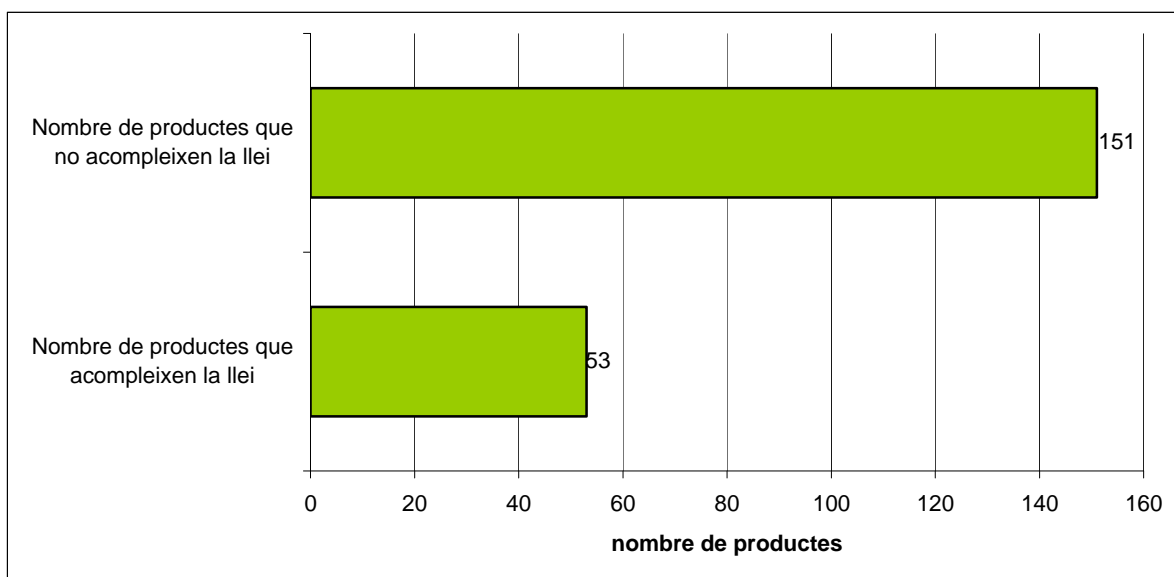
Observem ara el gràfic diferenciant els productors que compleixen la Llei, els que no, i els que ho fan a vegades extret de la taula anterior. Com podem veure, per nombre d'empreses, aquelles que compleixen la Llei en són ja 10 i les empreses que no l'acompleixen en són 12. Per tant, el nombre de productors que compleixen la Llei 1/1998 de política lingüística és gairebé el mateix que les empreses que no ho fan. Així, tenim el 43% d'empreses que ofereixen els seus productes etiquetats com a mínim sempre en català davant un 52% que no ho fan.

Gràfic 2 Acompliment de la Llei segons les empreses dels productes trobats

Si observem l'acompliment de la llei segons els productes, no passa el mateix que en el cas de les empreses. Aquí trobem que dels 204 productes que hem observat, en són 53 els que sí que l'acompleixen. Això, en part, és perquè les empreses que no compleixen la Llei elaboren més diversitat de tipus de productes.

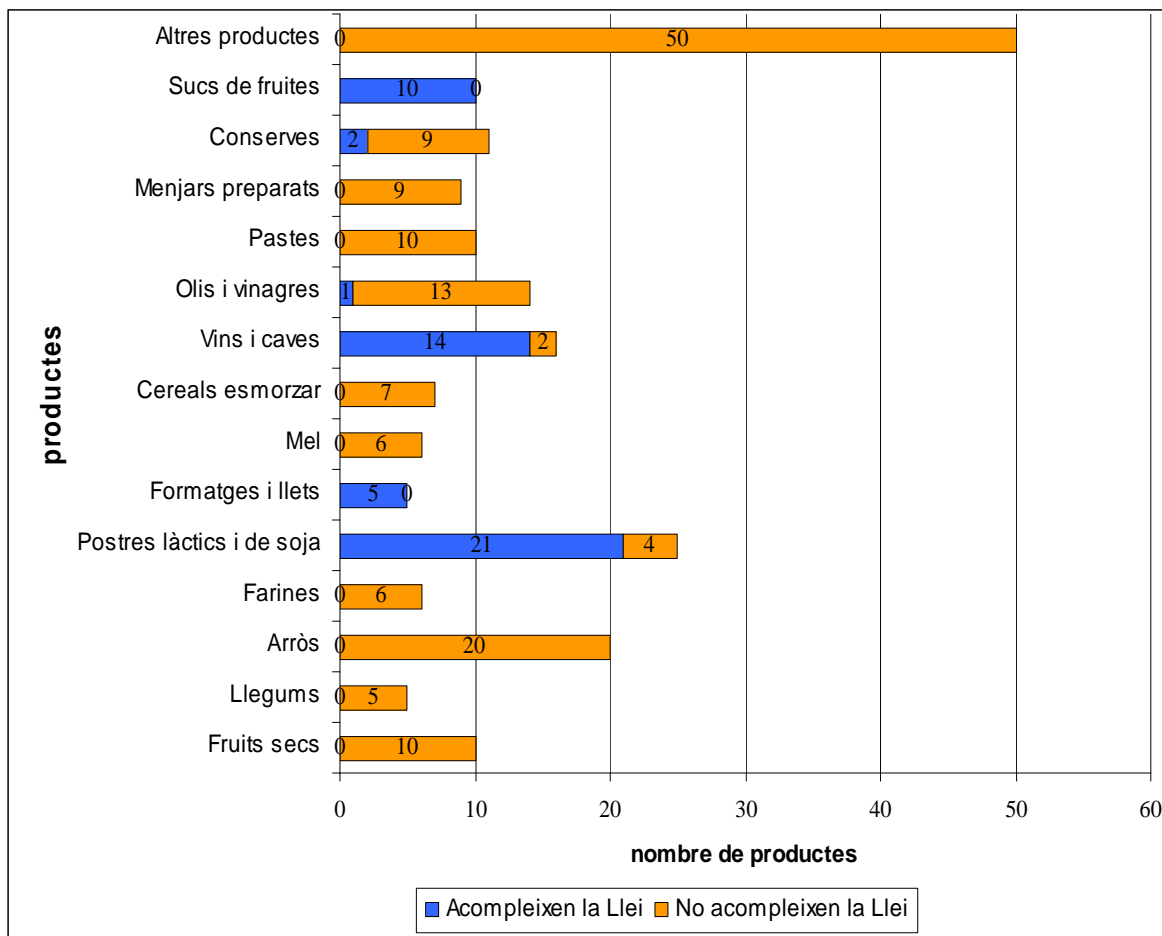
Gràfic 3. Acompliment de la Llei segons nombre de productes

Com es pot observar en el Gràfic 4, els grups de postres làctiques i vins i caves són els que més compleixen la llei. Per tant, podem afirmar que els sectors on es respecta la llei, gairebé tots els productes d'aquell sector l'acompleixen.

Recordem que aquestes empreses són: Tomas Grau Sastre, Mas Claperol, Albet i Noya, Bodegas Roquera SA., Fruit Natures at, Integral Artesans, Productes el Moianès, Cavas Servisa, Làctics Casanueva, Marrugat.

Gràfic 4. Acompliment de la Llei segons tipus de productes

3.3 L'acompliment de la llei en els productes catalans amb altres denominacions

En aquest apartat volem observar els productes catalans amb d'altres denominacions i, per tant, també sotmesos a la Llei. En aquest cas només hem trobat les denominacions d'origen de vins catalans, concretament de les denominacions Catalunya i Penedès. Per tant, aquests vins tenen la doble obligació d'acomplir la Llei 1/1998 de política lingüística ja que tenen segell de qualitat i segell de denominació d'origen.

Si mirem la taula, tots els vins estan etiquetats en català menys el vi de la marca Castell d'Age.

També volem destacar el cas dels vins de la marca Veritats que en aquest cas sí que aconsegueix la Llei i etiqueta els vins en català.

Taula 7: Els vins amb segell CCPAE i altres segells catalans de Denominació d'Origen

Producte	Marca	Productor	Català	Castellà	Anglès	Denominació Origen	Acompleix la Llei?
Vi blanc 75cl	Okhre Natur	Cavas Servisa	Sí	Sí	No	DO Penedès	Sí
Vi Blanc 75cl	Pinord Natura	Marrugat S.A.	Sí	Sí	Sí	DO Penedès	Sí
Vi Blanc 75cl	Pinord Natura	Marrugat S.A.	Sí	Sí	Sí	DO Penedès	Sí
Vi blanc Chardonnay 75cl	Castell d'Age	Castell d'Age S.A.	No	Sí	Sí	DO Penedès	No
Vi Blanc Petit Albert 2006 75cl	Can Vendrell	Albert i Noya	Sí	No	No	DO Penedès	Sí
Vi Cabernet-Merlot 75cl	Pinord Natura	Marrugat S.A.	Sí	Sí	Sí	DO Penedès	Sí
Vi Castell de Soterra Blanc 75cl	Veritas	Veritas	Sí	No	No	DO Penedès	Sí
Vi Castell de Soterra Negre 75cl	Veritas	Veritas	Sí	No	No	DO Penedès	Sí
Vi Castell de Soterra Rosat 75cl	Veritas	Veritas	Sí	No	No	DO Penedès	Sí
Vi negre 75cl	Mas de Bellví	Bodegas Roquera S.A.	Sí	No	No	DO Catalunya	Sí
Vi negre 75cl	Okhre Natur	Cavas Servisa	Sí	Sí	No	DO Penedès	Sí

3.4 Principals empreses productores i l'ús del català en els seus productes

En aquest apartat es descriuen i s'analitzen algunes de les empreses observades al llarg de l'estudi. Els criteris que hem fet servir per presentar aquestes productores i no unes altres ha estat la quantitat de productes trobats i importància de l'empresa.

Aceites Borges Pont S.A

Borges (Aceites Borges Pont SA), situada a Tàrrega (Urgell), és una empresa dedicada exclusivament a l'elaboració d'olis comestibles des de fa més de 100 anys, però forma part d'un grup d'empreses distribuïdes pel territori espanyol. Sorprèn que aquesta empresa d'origen familiar i amb una filosofia sòlida lligada als valors humans i al respecte amb la tradició agrària no posi el català en cap dels dos productes observat a l'estudi com és l'oli verge i el vinagre de vi.

NO *Acompliment de la Llei de política lingüística ni responsabilitat social vers el consumidor català*

Vegetalia

Aquesta empresa situada a Castellcir, Vallès Oriental, porta més de 20 anys elaborant productes ecològics. Tal com hem pogut observar en les botigues (i també es pot veure en el seu web) disposen d'una gran varietat de productes com pastes, tofu, làctics, cereals, etc. En l'estudi podem observar 22 productes de Vegetalia; tots ells sense el català tot i que contenen el segell del CCPAE. Per tant, aquesta empresa està incomplint la Llei de política lingüística.

NO *Acompliment de la Llei de política lingüística ni responsabilitat social vers el consumidor català*

Biocop Productos Biológicos, S.A.

Les instal·lacions centrals estan situades a Lliçà de Vall (Vallès Oriental). Aquesta empresa envasa i comercialitza aliments biològics i productes ecològics per a la higiene i la llar. En la seva varietat de productes agroalimentaris trobem: condiments, olis, salses, cafès, cereals i derivats, sucres, etc. Dels 22 productes que s'han observat al llarg de l'estudi, com són la gran varietat els arrossos, cap està etiquetat en català.

NO *Acompliment de la Llei de política lingüística ni responsabilitat social vers el consumidor català*

Luz de Vida

Aquesta empresa, situada a Sant Gregori (Gironès) i que en els seus inicis va situar-se a Moià (Bages), és la marca que dona nom als productes i a la seva distribució mentre que la part logística rep el nom de Biosprit. Entre els 31 productes observats en les botigues de l'estudi podem trobar herbes, sals, arrossos, etc. Tot i que és una empresa amb una gran diversitat de productes elaborats, cap segueix la Llei 1/1998 de política lingüística, per tant, en cap dels seus productes apareix en l'etiqueta el català.

NO *Acompliment de la Llei de política lingüística ni responsabilitat social vers el consumidor català*

“Cal Valls”

“Cal Valls” és una empresa familiar dedicada des de fa més de 20 anys a la producció i elaboració de sucres de fruites i conserves vegetals de cultiu ecològic. Està ubicada a Vilanova de Bellpuig (Pla d'Urgell). Aquesta empresa, tot i que posa el nom dels productes en dues llengües: català i castellà, en la resta d'etiqueta el català no hi apareix. Per tant, els seus productes es troben fora de la Llei.

NO *Acompliment de la Llei de política lingüística ni responsabilitat social vers el consumidor català*

Nadolç

Nadolç situa la seva central a Moià, Bages. La seva producció se centra en elaborats naturals com: iogurts de gustos variats, fermentats de soja, flams i kèfir. Tots ells provenen de l'agricultura ecològica. Els seus productes tenen totes les garanties que aporta la seva homologació per part del Consell Català de la Producció Agrària Ecològica (CCPAE). Aquesta empresa etiqueta tots els seus productes observats a l'estudi (12 en total) com a mínim en català respectant així la Llei de política lingüística.

Sí *Acompliment de la Llei de política lingüística i responsabilitat social vers el consumidor català*

Mas Claperol

Aquest Mas totalment familiar se situa a Sant Feliu de Pallerols (la Garrotxa). Produeixen llet de vaca i formatges ecològics de vaca. Tots els seus productes observats en l'estudi, 8 en total, estan etiquetats en català acomplint la Llei de política lingüística.

Sí *Acompliment de la Llei de política lingüística i responsabilitat social vers el consumidor català*

Integral Artesans

Integral Artesans, elaboradora de productes ecològics amb el segell CCPAE va ser fundada l'any 1984. Aquesta empresa es troba a Mataró (Maresme). Entre els seus productes podem trobar l'elaboració de menjars refrigerats com les hamburgueses vegetals, menjars preparats, etc. En total hem observat 7 productes. Aquesta empresa, seguin la seva filosofia de compromís amb el medi i amb la qualitat dels productes elaborats, etiqueta en català tots els productes.

Sí *Acompliment de la Llei de política lingüística i responsabilitat social vers el consumidor català*

Marques Blanques

Veritas

Les botigues Veritas, amb seu a Barcelona, van ser creades l'any 2002. El seu objectiu és facilitar al consumidor l'obtenció de productes sans per a la salut ofertant una gamma àmplia de productes amb la seva marca. A Veritas sorprèn que no respecti la Llei en vers els productes ecològics amb el segell del CCPAE ja que tant la propaganda de les botigues (com és el seu eslògan), com els seus catàlegs sí que són en català. En canvi, no passa el mateix amb les etiquetes dels seus productes ja que aquests no estan etiquetats en català. Només els vins d'aquesta marca blanca (que també tenen el segell de denominació d'origen del Penedès) els trobem etiquetats en català i, per tant, acomplint la Llei de política lingüística.

NO *Acompliment de la Llei de política lingüística ni responsabilitat social vers el consumidor català*

3.4. El català als webs

A títol complementari, mostrem a continuació una taula amb algunes empreses significatives estudiades. En aquesta taula presentem les llengües en que podem trobar la informació dels webs.

Taula 8: El català en els webs de les empreses

Productors	Web	Idiomes del web			
		Català	Castellà	Anglès	Altres
Aceites Borges Pont S.A	www.aceitesborges.es	x	x	x	x
Albet i Noya	www.albetinoya.cat	x	x	x	x
Ecoaliment S.L.	ecoaliment.tripod.com		x		
Biocop. Productos biológicos	www.biocop.es		x		
Bionsan S.L.	www.bionsan.com	x	x	x	
Sorribas S.A.	www.sorribas.com		x		
Castell d'Age S.A.	www.castelldage.com		x	x	
BioSpirit SL.	www.luzdevida.com		x		
Mas Claperol	www.masclaperol.com	x	x		
Mielar	www.mielar.com				
Productes Moinaès S.L.	www.nadolc.com	x	x		
Cava Marrugat S.A.	www.pinord.es	x	x	x	x
Vegetalia S.L.	www.vegetalia.cat		x ²		
Integral Artesans	www.integralartisans.com	x	x	x	
Veritas	www.ecoveritas.es	x	x		
Santiveri	www.santiveri.es		x	x	

² Tot i que el domini és .cat la pàgina inicial en català remet a la resta del web tot en castellà (www.vegetalia.com i www.vegetalia.es). De manera semblant actua per a l'anglès.

4. Conclusions

El present estudi s'ha centrat en els productes amb denominació de qualitat, la Producció agroalimentària ecològica, on el distintiu està avalat pel Consell Català de la Producció Agrària Ecològica (CCPAE), a Catalunya l'òrgan encarregat de certificar i auditar els productes agroalimentaris ecològics del nostre territori.

En les observacions fetes s'han trobat 204 productes agroalimentaris diferents amb el segell de qualitat específic del CCPAE que hem dividit en grups segons tipus d'aliment. Aquests aliments pertanyien a 23 productors. El treball de camp fet s'ha basat en les dues cadenes de distribució principals de productes ecològics existents a Catalunya que són Veritas i Santiveri ja que totes dues ofereixen productes agraris ecològics provinents de Catalunya. A més, aquestes dues empreses les podem trobar en diferents parts del nostre territori.

Els objectius de l'estudi eren principalment dos:

- L'ús de les llengües en l'etiquetatge dels productes catalans amb segells de qualitat ecològics (CCPAE)
- L'acompliment de la legislació en els productes amb aquest segell de qualitat específic.

Pel que fa a l'ús de les llengües en l'etiquetatge dels productes ecològics catalans amb segell de qualitat del CCPAE podem dir que encara hi ha productes amb aquest segell sense etiquetar en català. L'idioma més emprat en l'empresa catalana a l'hora d'etiquetar els seus productes és el castellà (entès com a emprat de manera generalitzada en la informació de l'etiqueta), present en un 91%. En segon lloc apareix el català amb una presència del 26%. I molt més enrere estarien els productes etiquetats en altres llengües com l'anglès que el trobem en un 6% dels productes de la mostra o altres llengües que representarien l'1%.

Una cosa que sobta en realitzar l'estudi és el comportament d'alguna empresa vers la utilització del català en els productes i en la seva política d'empresa. En concret, voldríem exposar el cas de Veritas. En fer l'observació directe en els establiments vam veure com els cartells, la publicitat i els venedors atenien en català; així com la seva pàgina web que també està en català (tal com hem indicat en la taula 8), en canvi, només els seus vins estan etiquetats en català.

L'altre fet molt rellevant i especialment greu, és el que fa referència al segon punt estudiat, l'acompliment de la legislació en els productes amb segell de qualitat específic.

Destaquem que els productes amb segell CCPAE estan obligats a complir una sèrie de normes per poder obtenir aquest segell. Una de les Lleis que s'ha de complir en els productes amb denominació de qualitat ecològica de Catalunya amb segell CCPAE és la Llei 1/1998 de política lingüística, en la qual està basat aquest estudi. Però, tal com s'ha anat presentant anteriorment, a partir de les mostres observades en les superfícies de venda de productes ecològics Santiveri i Veritas, hem observat que aquests productes no sempre compleixen la Llei. Per tant, aquests productes estan distribuïts de forma il·legal en el territori.

Si observem el nombre de productes de l'estudi que sí que compleixen la llei veurem que aquests en són només 53 productes respecte 151 (Gràfic 3). Però, si ho observem per empreses productores (Taula 6 i Gràfic 2) veiem que de les 23 empreses estudiades 10 sí que compleixen la llei i 12 no l'acompleixen. Les empreses que sí compleixen la llei són: Tomas Grau Sastre, Mas Claperol, Albet i Noya, Bodegas Roquera SA., Fruit Natures at, Integral Artesans, Productes el Moianès, Cavas Servisa, Làctics Casanueva, Marrugat. I les empreses que no l'acompleixen són: Biocop. Productos ecológicos, Bionsan, BioSpirit, Frit Ravich, Sorribas, Vegetalia, Aceites Borges Pont, Mielar, Ecoaliments, General dietètica, Castell d'Age, Cal Valls. En un tercer lloc esmentem Veritats que a vegades sí que compleix la llei (en el cas dels vins amb segell de denominació d'origen del Penedès) i a vegades no l'acompleix.

Aquest estudi, juntament amb d'altres realitzats amb anterioritat per la Plataforma per la Llengua³ com són l'estudi de vins i caves i el d'arrossos, ens mostra que la situació de la Llei 1/1998 respecte l'obligatorietat d'etiquetar com a mínim en català els productes amb denominació de qualitat i amb denominació d'origen no s'acompleix sempre. Tot i que en vins i caves l'acompliment de la Llei és clarament majoritari no passa el mateix amb els productes amb segell CCPAE. En alguns casos, fins hi tot quan es troben els dos segells en un mateix producte encara podem observar com hi ha algun producte que continua sense etiquetar-se en català. Aquest seria el cas dels vins de Castell d'Age que, com veiem en la taula 7, sí etiqueta en anglès i en canvi no etiqueta en les llengües que hi està doblement obligat. També volem destacar el cas de Veritas que quan és el segell del CCPAE no etiqueta en català i, en canvi, els vins que també tenen segell de denominació d'origen del Penedès sí compleixen la llei.

³ Aquests estudis es poden consultar al web de la Plataforma per la Llengua: www.plataforma-llengua.cat

Després de més de 10 anys de vigència de la llei és molt greu que tant des de l'Administració com des de les empreses no s'hagin fet els passos adients per tal d'evitar la comercialització il·legal d'aquest tipus de productes. És en aquest sentit que trobem imprescindible que en primer lloc la Generalitat de Catalunya, i en aquest cas especialment com a darrer responsable el Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural, prengui les mesures escaients per tal que els productes amb l'etiquetatge fora de la Llei bé siguin retirats del mercat català o bé les empreses siguin sancionades, tal com preveu la Llei. El control per avalar el segell recau en el Consell Català de la Producció Agrària Ecològica (CCPAE). És evident que aquest organisme no ha realitzat de manera correcta la feina que té encomanada atesa l'extensió en la distribució il·legal de productes. Cal que aquest organisme informi i formi part activa en l'ús seriós i d'acord amb la Llei del segell per part dels productors; i que en tot cas la Generalitat de Catalunya, en darrer terme el responsable, exercici les mesures pertinents sobre l'actuació del CCPAE. Finalment voldríem insistir en el paper de les empreses i la necessitat de rectificar la política lingüística en l'etiquetatge, que en un percentatge prou alt ignora els termes legals de la distribució correcte del producte, cosa que no hauria pas de succeir.

5. Annex

5.1. Establiments visitats

Taula 9: Establiments visitats al llarg de l'estudi

Supermercat visitat	Adreça	Població
Veritas	Gran Via, 539	Barcelona
Veritas	Joan Prim, 70	Granollers
Santiveri	Mallorca, 247	Barcelona
Santiveri	Mare de déu del Port	Barcelona

**PLATA
FORMA
PER LA
LLENGUA**

PLATAFORMA PER LA LLENGUA

c. Diputació, 276. Planta baixa

08009 Barcelona

93 321 18 03

info@plataforma-llengua.cat

www.plataforma-llengua.cat